Gemeente Raalte

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Motie positief belonen
Zaaknummer	55910-2025
B&W vergadering	28 oktober 2025
Portefeuillehouder	Dhr. R. (Roelof) Bisschop
Behandelend ambtenaar	Job Jansen

Kennis te nemen van

Tijdens de begrotingsvergadering van 7 november 2024 is de motie 'Op een positieve manier minder snelheidsovertredingen' aangenomen. Op basis van een verdere verkenning komen wij tot de conclusie dat de uitvoering van deze motie niet wenselijk is vanwege de financiële omvang, het arbeidsintensieve proces en de ervaringen van andere gemeenten.

Inleiding

Tijdens de begrotingsvergadering van 7 november 2024 is een motie aangenomen, ingediend door BurgerBelangen en medeondertekend door VVD, CDA en GroenLinks (zie bijlage 1), waarin het college wordt verzocht om in 2025 op minstens twee locaties een aantal weken een 'spaarpaal' neer te zetten, gedekt via de Verkeersagenda en bij het aan initiatieven uit te keren bedrag te limiteren op 2.000 euro. Daarnaast verzocht de raad het college de opgedane ervaringen terug te koppelen aan de gemeenteraad.

In de afgelopen tijd is verkend wat de mogelijkheden, kosten, geschikte locaties en haalbaarheid zijn. Hiervoor is o.a. contact opgenomen met de (enige) leverancier van de spaarpaal en met andere gemeenten waar de spaarpaal is getest.

Kernboodschap

Bevindingen uit vooronderzoek en praktijkervaringen

- De 'spaarpaal' wordt door slechts één aanbieder aangeboden;
- De directe kosten voor plaatsing van een spaarpaal bedragen circa € 20.000 per locatie voor een periode van een maand. Voor twee palen (conform motie) zijn de kosten circa € 40.000;
- De effectiviteit is vergelijkbaar met een snelheidsinformatie display. Na een periode van een aantal weken neemt het effect af;
- Andere gemeenten geven aan dat de maatregel veel ambtelijke inzet vraagt, mede door technische problemen;
- Een aantal provincies heeft de maatregel als pilot kosteloos aangeboden aan hun gemeenten. Dit geldt niet voor de provincie Overijssel;
- Geen van de gemeenten waarmee is gesproken geeft aan de spaarpaal in de toekomst opnieuw te gebruiken.

Ervaringen Nijmegen en Hof van Twente

In de gemeenten Nijmegen en Hof van Twente zijn de spaarpalen niet door de gemeente gefinancierd. In de gemeente Nijmegen werd de paal aangeboden door de provincie. Het effect op de snelheid van automobilisten was tijdens de proef goed te zien, maar verdween snel na de verwijdering van de paal. In Nijmegen kreeg deze proef geen vervolg.

In de gemeente Hof van Twente is de paal geplaatst door een aannemer (binnen een onderhoudsproject van de provincie). De gemeente had geen bemoeienis met de paal en heeft niet overwogen om er zelf één te plaatsen.

Ervaringen gemeente Emmen
In Emmen is de spaarpaal op twee locaties getest. Volgens een verkeerskundige van de gemeente was dit geen succes. Het spaarbedrag, dat laag bleef, werd uiteindelijk aangevuld tot het maximum spaarbedrag was bereikt. Dit is niet de bedoeling van een spaarpaal. Verder was er sprake van technische problemen, een hoog stroomverbruik en fouten bij de externe begeleiding. Wat de verkeerskundige betreft wordt er niet opnieuw een spaarpaal ingezet.

Samenvatting plus- en minpunten

Pluspunten:
- Bevordering van saamhorigheid en sociale cohesie in de buurt;
- Beperkte, tijdelijke snelheidsverlaging van circa 25%.

Minpunten:
- Intensieve ambtelijke begeleiding vereist;
- Hoge directe kosten: circa € 40.000 voor twee locaties;
- Na verwijdering van de spaarpaal verdwijnt het effect snel;
- Door lokale invulling van het spaardoel heeft de maatregel weinig effect op doorgaand wegverkeer;
- De verkeersmeldingen gaan vooral over onveilige situaties door te hoge snelheden op doorgaande wegen. Een spaarpaal is geen effectieve oplossing voor deze problemen.

Conclusie:
Gezien het zeer beperkte, tijdelijke effect zijn de kosten voor het tijdelijk plaatsen van een spaarpaal op minstens twee locaties onevenredig hoog. Bovendien is de benodigde ambtelijke inzet fors en zijn ervaringen van andere gemeenten met de spaarpaal overwegend negatief.

Op basis hiervan komen wij tot de conclusie dat de uitvoering van deze motie niet wenselijk is vanwege de financiële omvang, het arbeidsintensieve proces en de ervaringen van andere gemeenten.

Vervolg
Met de Verkeersagenda blijven wij inzetten op verbetering van de verkeersveiligheid, door het nemen van effectieve maatregelen (zowel fysiek als op het vlak van gedragsbeïnvloeding).

Communicatie
N.v.t.

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Rob Zuidema

Bijlage 1: Motie

Motie
Naar aanleiding van agendapunt nr. 5
Onderwerp: Op een positieve manier minder snelheidsovertredingen
De raad van de gemeente Raalte, in vergadering bijeen op donderdag 7 november 2024
Overwegende dat: • Inwoners regelmatig hun zorgen uiten over snelheidsoverschrijdingen in hun woonwijken; • Een positieve prikkel kan helpen gedragsverandering te bereiken; • Diverse gemeentes inmiddels werken [1,2,3] met een zogenaamde 'Spaarpaal', waarmee voor iedere passant die zich aan de snelheid houdt er geld in de pot gaat, en voor iedere snelheidsoverschrijding er geld uit de pot gaat. • Een tijdelijke spaarpaal op locaties in de gemeente Raalte bij kan dragen aan de verkeersveiligheid, bewustwording van de snelheid en inwoners op een positieve manier motiveert om zich aan de snelheid te houden.
Verzoekt het college in 2025 op minstens twee locaties een aantal weken een 'spaarpaal' neer te zetten, gedekt via de Verkeersagenda en bij het aan initiatieven uit te keren bedrag te limiteren op 2000 euro. Daarnaast verzoekt de raad het college de opgedane ervaringen terug te koppelen aan de gemeenteraad.
Michel Brinkhuis, BurgerBelangen 0572 — Dennis Melenhorst, VVD — Jeroen Neimeijer, CDA — Ralph Mulders, GroenLinks

[1] Helmond en Den Haag: https://www.ad.nl/den-haag/den-haag-introduceert-spaarpot-voor-automobilisten-die-keurig-rijden~a61c1e2f/
[2] Udenhout: https://www.tilburg.nl/nieuws/item/niet-te-hard-rijden-levert-geld-op-voor-udenhout/
[3] Apeldoorn: https://www.destentor.nl/apeldoorn/flitspalen-in-allerlei-soorten-en-maten-maar-apeldoorn-zet-in-op-wel-heel-bijzondere-variant~ae641008/